

Protokoll fra møte i Faggruppen for forurensninger, naturlige toksiner og medisinrester i matkjeden i VKM

Dato: 10.02.05

Tid: kl 09.30 – 15.00

Sted: Veterinærinstituttet, 5. etg.

Deltakere

Fra Faggruppen for forurensninger, naturlige toksiner og medisinrester i matkjeden:

Janneche Utne Skåre (møteleder), Tore Aune, Marc Berntssen, Kari Grave, Helle Katrine Knutsen, Helle Margrete Meltzer, Ole Bent Samuelson

Forfall: Jan Alexander og Kåre Julshamm

Fra sekretariatet til VKM:

Marie Louise Wiborg (Ref.) og Tor Øystein Fotland

Fra Mattilsynet

Are Sletta

Fra SFT:

Per Erik Iversen

1. Velkommen, registrering av eventuelle fravær og habilitet

Leder for faggruppen, Janneche Utne Skåre, ønsket velkommen til møtet i Faggruppen for forurensninger, naturlige toksiner og medisinrester i matkjeden. Per Erik Iversen ble ønsket velkommen som observatør på møtet for Statens forurensningstilsyn (SFT).

Medlemmene fikk muntlig forespørsel om habilitet, og ingen erklærte seg inhabile vedrørende sakene som skulle behandles på dette møtet.

2. Godkjenning av dagsorden

Innkallelse og forslag til dagsorden for møtet ble godkjent med følgende endringer: Under punkt 4 på agendaen ble det bestemt å flytte sak 05/506 Vurdering av nye resultater – kveite foran sak 05/505 Vurdering av nye resultater i Vefsnfjorden/Leirfjorden og Sandnessjøen. Det ble orientert om at seminaret om probabalistiske metoder som skulle arrangeres på Folkehelseinstituttet var avlyst.

Protokoll fra forrige møte (1. desember 2004) ble gjennomgått.

3. Saker fra møte i Hovedkomiteen

Faggruppeleder gjennomgikk protokoll fra sist møte i Hovedkomiteen (23. november 2004). Faggruppemedlemmene ønsker å få tilsendt (både per post og elektronisk) endelig protokoll fra alle møtene i Hovedkomiteen.

4. Saker til behandling på møtet

Risikovurdering av PBDE (04/504)

Endringer av utkast til risikovurdering ble diskutert på møtet. Medlemmene ble enige om hvordan kapitlene som omhandler kjemi og toksikologi skulle ferdigstilles. Videre ble disposisjon for struktur og innhold i kapittelet om eksponeringskarakterisering gjennomgått.

Vedtak: Arbeidsgruppen fortsetter arbeidet med risikovurderingen av PBDE. Utkast til risikovurdering med endringene som ble foreslått skal legges frem på nytt på faggruppemøtet 14. april. Faggruppen tar sikte på å ferdigstille vurderingen på møtet 25.-26. mai 2005.

Risikovurdering av forurensede sedimenter (04/509)

Foreløpig forslag til utkast til uttalelse fra faggruppen ble diskutert på møtet. Enkelte språklige endringer ble foreslått.

Vedtak: Sekretariatet endrer utkast i forhold til innspill på møtet i samarbeid med faggruppeleder. Endelig tekst sendes på elektronisk høring til to av faggruppemedlemmene for kommentering og godkjenning. Saken avsluttes uten flere høringsrunder i hele faggruppen.

Vurdering - nye resultater fra fisk i Mjøsa (05/504)

Mattilsynet ønsker å få risikovurdert om det kan være vitenskapelig grunnlag for å differensiere de lokale kostholdsrådene for Mjøsa. Mattilsynet ønsker også å få risikovurdert om det er enkelte fiskeslag og fiskeprodukter fra Mjøsa som er trygge å spise. Mattilsynet har oversendt en rekke nye analyseresultater for dioksiner, dioksinliknende PCB og kvikksølv i ulike typer fisk fanget i Mjøsa

Faggruppen diskuterte første utkast til uttalelse fra faggruppen med forskjellige eksponeringsscenarier for fisk fanget i Mjøsa.

Vedtak: Sekretariatet endrer utkast til uttalelse fra Faggruppe 5 i henhold til innspill fra medlemmene. Saken skal opp på neste møte i faggruppen.

Vurdering av nye resultater – kveite (05/506)

Mattilsynet ønsker å få risikovurdert hvilken helserisiko det kan være forbundet med ved å spise kveite av ulik størrelse for forskjellige grupper (aldersgrupper, gravide) av befolkningen siden innholdet av dioksiner og dioksinliknende PCB varierer bl.a. med størrelse og alder på kveita. Faggruppen diskuterte oppdraget fra Mattilsynet og mente at det var viktig å fokusere på forskjellige eksponeringsscenarier for kveite.

Vedtak: Sekretariatet lager utkast til uttalelse fra Faggruppe 5 i henhold til innspill fra medlemmene. Saken skal diskuteres nærmere på neste møte i faggruppen.

Vurdering av nye resultater i Vefsnfjorden/ Leirfjorden og Sandnessjøen (05/505)

Eksisterende kostholdsrad i området er gitt på grunn av PAH-forurensning. Mattilsynet har spurt VKM om å vurdere nye nivåer av miljøgifter i marine organismer fanget i Vefsnfjorden/ Leirfjorden og Sandnessjøen. Mattilsynet ønsker svar på hvilken helsemessig risiko det er for befolkningen og eventuelle følsomme grupper å spise skjell med de nye miljøgiftnivåene.

Oppdraget fra Mattilsynet ble diskutert. Bakgrunnsnotatet om PAH og benzo(a)pyren (BaP) ble gjennomgått. BaP eksponeringen via mat i Norge kan være tilsvarende en kreftrisiko på 10^{-5} . All eksponering utover bakgrunn vil bli en tilleggseksponering.

Vedtak: Sekretariatet lager utkast til uttalelse fra Faggruppe 5 i henhold til innspill fra medlemmene. Saken skal behandles på neste møte i faggruppen.

Vurdering av nye resultater – Ranfjorden (04/508)

Eksisterende kostholdsrad i området er gitt på grunn av PAH-forurensning. Mattilsynet har spurt VKM om å vurdere nye resultater av miljøgifter i marine organismer fanget i Ranfjorden. Mattilsynet ønsker svar på hvilken helsemessig risiko det er for befolkningen og eventuelle følsomme grupper å spise skjell med de målte miljøgiftnivåene.

Oppdraget fra Mattilsynet ble diskutert. Saken omhandler også PAH og BaP som ble diskutert under ovennevnte punkt om Vefsnfjorden.

Vedtak: Sekretariatet lager utkast til uttalelse fra Faggruppe 5 i henhold til innspill fra medlemmene. Saken skal behandles på neste møte i faggruppen.

Vurdering av nye resultater Sørffjorden (05/507)

Sørffjorden har på grunn av industriell aktivitet en lang historie med kostholdsrad. Den statelige overvåkingen av fjorden i regi av SFT har pågått siden 1979. Mattilsynet har spurt VKM om å vurdere nye resultater av miljøgifter i marine organismer fanget i Sørffjorden. Mattilsynet ønsker svar på hvilken helsemessig risiko det er for befolkningen og eventuelle følsomme grupper å spise fisk og skaldyr med de målte miljøgiftnivåene. Funn av "fersk" DDT-forurensning i Sørffjorden ønskes kommentert spesielt.

Oppdraget fra Mattilsynet ble diskutert. Kvikksølvnivåene i torsk ble spesielt omtalt.

Vedtak: Sekretariatet lager et første utkast til uttalelse fra Faggruppe 5 i henhold til innspill fra medlemmene. Saken skal behandles på neste møte i faggruppen.

Saker som har vært behandlet i faggruppen siden forrige møte

Kopi av endelige vurderinger som har blitt ferdigbehandlet av Faggruppe 5 siden forrige møte ble sendt ut til medlemmene til orientering i forkant av møtet. Sakene ble ikke diskutert på møtet. Disse sakene er å finne på www.vkm.no (se under Faggruppe 5):

[Vurdering av funn av PBDE og PCB i en drikkevannsprøve fra Lillehammer](#) (04/503-2)

[Vurdering av PBDE i avløpsslam fra Lillehammer](#) (04/503-3)

[Vurdering av PFAS i noen enkelte vann- og fiskeprøver](#) (04/507-1)

Vurdering av kostholdsråd i Sør-Varanger (04/505-2)

Status for øvrige saker i faggruppen

Kostholdsråd i havner og fjorder

Mattilsynet har igangsatt et prosjekt hvor VKM og SFT er bidragsytere. Prosjektet ”Kostholdsråd i havner og fjorder fra begynnelsen til i dag” innebærer en gjennomgang av alle tidligere kostholdsråd gitt i tilknytning til sjømat i Norge siden 80-tallet. Prosjektet har som mål å gjennomgå og presentere et sammendrag av alt tilgjengelig arkivmateriale innen fagfeltet. Utkast til rapport skal foreligge i mars 2005. Faggruppe 5 vil få rapporten til vurdering og kommentering på møtet 14. april.

5. Orientering fra ad hoc grupper/ undergrupper eller lignende.

Faggruppeledere orienterte kort om status fra arbeidet i *ad hoc*-gruppen for helhetssyn på fisk og sjømat.

6. Saker til hovedkomiteen

Sekretariatet la frem et forslag om at VKM tar stilling til hvilken modell som skal legges til grunn for beregning av kreftrisiko for gentoksiske og ikke-gentoksiske stoffer. Et slikt arbeid bør ledes av Hovedkomiteen. Problemstillingen er aktuell siden EFSA for øyeblikket arbeider med å harmonisere ulike modeller til denne type beregninger. Faggruppen ga sin tilslutning til forslaget fra sekretariatet.

7. Orientering fra Mattilsynet

Mattilsynet orienterte om sin håndtering av faggruppens uttalelser i avsluttede saker.

Vurdering av funn av PBDE og PCB i en drikkevannsprøve fra Lillehammer (04/503-2).

Mattilsynet har kommunisert at drikkevannet er trygt. Lokalbefolkningen har vært veldig bekymret.

Vurdering av PBDE i avløpsslam fra Lillehammer (04/503-3)

Mattilsynet vurderer om de skal gjennomføre ytterligere undersøkelser av avløpsslam.

Vurdering av PFAS i noen enkelte vann- og fiskeprøver (04/507-1)

Mattilsynet vil følge med på utviklingen av PFAS.

Vurdering av kostholdsråd i Sør-Varanger (04/505-2)

Mattilsynet har endret kostholdsrådet noe (opphevet råd for noen av vannene).

Comments on proposed maximum levels for dioxin-like PCBs in food (04/502-9)

Vurderingen ble ferdigstilt i rett tid for innspill i EU kommisjonen. Mattilsynet la frem vurderingen på arbeidsgruppemøte, og fikk forståelse for at grenseverdier i fiskeolje ikke kan være så høye som foreslått. EU vedtar likevel høy grenseverdi i fiskeolje nå, men Norge har fått inn en fotnote i regelverket om at oljen må renses etter 2007 (når regelverket skal revurderes). Mattilsynet har hatt stor nytte av vurderingen, og vil også til å bruke den videre i sin risikohåndtering av fiskeolje.

8. Møter o.a. av felles interesse

I forkant av møtet ble en ny rapport fra EFSA fra et ekspertmøte i 2004 sendt ut til orientering (Scientific colloquium, Summary report. "Dioxins: Methodologies and principles for setting tolerable intake levels for dioxins, furans and dioxin-like PCB"). Rapporten ble ikke diskutert nærmere på møtet.

9. Nytt fra sekretariatet

Utkast til prinsipper og rutiner for samarbeid mellom faggruppene og sekretariatet ble diskutert på et eget møte mellom faggruppene og sekretariatet i VKM i januar. Endelig versjon av samarbeidsnotatet vil foreligge om kort tid. Alle medlemmene vil få tilsendt ferdigstilt dokument.

Sekretariatets utkast til norsk versjon av mal for uttalelse fra VKM ble lagt frem. Medlemmene kom med forslag til endringer til underkapitler under selve risikovurderingskapittelet (Fareidentifisering, Farekarakterisering, Eksponeringskarakterisering og Risikokarakterisering). Sekretariatet vil endre utkast til mal etter innspill fra diskusjonene i alle faggruppene.

10. Eventuelt

Ingen saker ble diskutert under dette punktet.

11. Nye møtedatoer

For å kunne ferdigstille flere av sakene på agendaen så faggruppen behov for å avholde et ekstra møte 10. mars. For å spare reisetid ble det foreslått å avholde et telefonmøte med medlemmene som har tilholdssted i Bergen.

Fastsatte møtedatoer i Faggruppe 5, våren 2005:

- 10. mars, kl 9-12, Veterinærinsituttet,Oslo og HI/NIFES, Bergen
- 14. april, kl 930-15, Veterinærinstituttet, Oslo.
- **25- 26. mai, NIFES, Bergen.**